

~~II. A. 90/19.~~

K 217/20

≡≡≡ TRICÁTÁ PÁTÁ ≡≡≡

ROČNÍ ZPRÁVA

▣ ČESKÉ STÁTNÍ ▣
VYŠŠÍ REÁLKY
V Č. BUDĚJOVICÍCH
ZA ŠKOLNÍ ROK 1918–1919.

O B S A H :

1. Na prahu nové doby. Prof. Dr. F. Šimeček.
2. Školské zprávy. S přispěním učitelského sboru sestavil ředitel.

≡≡≡ V ČESK. BUDĚJOVICÍCH 1919. ≡≡≡
Nákladem vlastním. — Tiskem J. Příbyla nástup-
kyně E. Příbylová v Česk. Budějovicích. ≡≡≡

4983/2093
K 217/20

Na prahu nové doby.

Dnem 19. září 1918 zahájen byl na našem ústavě nový školní rok, pátý za světové války. Začínali jsme jej za poměrů nevábných: Dlouhou válkou byli jsme vyčerpani, neměli jsme vyhlídek na klidný průběh vyučování — a zejména těžce doléhala na všechny tíseň národní. Jisto jest, že touto válkou náš milý národ prožíval nejtěžší zkoušky trpělivosti.

Ale ani v dobách nejmocnějšího rozpětí kaiserismu a persekuce češství neztráceli členové sboru sílivého přesvědčení o slavné budoucnosti našeho národa a při každé vhodné příležitosti sugerovali svěřené mládeži pevné své kredo: Víru ve vysvobození, naději v samostatnost, lásku ke vzdělání.

Zatím co v cizině naši osvoboditelé za řízení českého mesiáše T. G. Masaryka podnikali dílo vykoupení, burcovali jsme uvnitř knihou a školou mladé duše, plašili malomyslnost — a společným úsilím všech věrných Čechů se práce osvobozovací podařila. **Dnem 28. října 1918** setřásl československý národ černožluté okovy otroctví a s pocitem ptáka, jenž ulétl z dusné klece do volné přírody, vítali jsme českou svobodu a s ní návrat k lidskosti, kráse a smyslu života. Nikdy snad neslyšely kraje československé upřímnějších a nadšenějších jásání a zpěvů jako v tyto slavné, nezapomenutelné dni.

Ve všech průvodech v naší jihočeské metropoli, na všech táborech, při všech projevech radosti a oddanosti mladé republiky byli profesori i naši studenti jaří, nadšení, s rozzářenými očima a vnímavou, vřelou duší. Všude však bezpodmínečná ukázněnost v tom širším se teple českého sbratřování — —

Sbor našeho ústavu **v zahajovací poradě dne 4. listopadu 1918** slavnostně ohlásil svou oddanost našim osvoboditelům, Wilsonovi, Masarykovi, legionářům, svou lásku republice a zdvojnásobenou prácechtivost pro zdar mládeže.

Mládež pak uvítána ve škole dne **5. listopadu** **proslovy** třídních učitelův o vlivu převratu na školskou výchovu, o nutnosti pilné návštěvy české školy, o potřebě usilovného studia.

Žactvo i sbor ústavu **dne 8. listopadu** s nadšením vyslechli poutavý výklad prof. ústavu Frant. Zdráhala, jenž se stal předsedou zatímního Národního výboru v Č. Budějovicích, o pravém chápání českých dějin, o našich Lipanech a Bílé hoře a o výstrahách, jež historie jako nejupřímnější učitelka nám z minulosti dává pro dobu přítomnou i budoucí. Povznášející a povzbuzující výklad neminul se s účinkem pronikavým. Mládež ústy svého zástupce, septimána Černocho slíbila řečníku zachovati si čistou, přímou, českou, ukázněnou duši a pracovati, seč síly stačí, ve prospěch našeho státu. Jak při tom zářily ty oči mládeže studentské, jak s opravdovostí zazpívali všichni „Hej, Slované!“, „Allons enfants de la patrie“, „Kde domov můj?“, „Nad Tatrú sa blýska“ a „Ljepa naše domovina“!

Žactvo naše od převratu stále důsledně vedeno jest v tom duchu, aby si vždy bylo vědomo toho, že se stalo skutkem, po čem lačnými dušemi toužili naši křisitelé a vlastenci v dobách obrozenských, naši vůdcové národní od let šedesátých, náš celičský národ po plných tři sta let: že máme svou samostatnou, velikou republiku, a že si ji tudíž musíme za každou cenu udržeti pro budoucnost a zvelebiti.

Mládež jihočeská, vítajíc toto národní štěstí naše se zvláštním pochopením, nezapomene nikdy, že povinnosti její se tím zmnožily. Chce a musí pracovat, aby milý český jih rostl, mohutněl a krásněl, aby kraj Štítného, Husův, Chelčického a Žižkův znova byl hoden těchto jmen, aby jihočeská metropole stala

421 174

se pevnou kulturní tvrzí, zarážející germanisační záplavu, která se sem valí přes hranice šumavské od Vídně a Lince . . .

Mužové ukázněnosti, ideálního nadšení, cílevědomé pracovitosti, krajní obětavosti národní a pravého českobratrského lidství musí býti z našich studentů, k tomu svorně sbor i žactvo bude dále spolupracovati — to bude vděk našim osvoboditelům, budou-li takto synové hodni velikých svých otců — — hodni krásné své republiky československé!

Dr. Frant. Šimeček.

Zprávy školské.

I. Sbor učitelský.

A) Změny ve sboru učitelském.

a) Vystoupili ze sboru:

1. Josef Gabriel, zat. profesor, přijav místo na I. české stát. reálce v Plzni.
2. Jaroslav Janák, výpomocný supl. profesor, vzdav se učitelské služby.
3. Josef Lešek, zkušební kandidát, přijav místo na střední hospodářské škole v Chrudimi.
4. Antonín Šebestík, vedlejší učitel zpěvu, jsa plně zaměstnán na ústavě učitelském v Č. Budějovicích.

b) Vstoupili do sboru:

1. Dr. Vladimír Libický, kand. profesury, byv ustanoven zat. profesorem k zastupování prof. Jaroslava Míky, přikázaného na Slovensko.
2. Jaroslav Liška, kand. profesury, byv ustanoven zat. profesorem k zastupování prof. Jana Matznera, dovoleného pro nemoc.
3. Karel Šustr, zat. profesor reál. gymnasia v Klatovech.
4. Jan Žlábek, zkušební kandidát, byv od II. pololetí šk. r. 1918/19 přikázán zdejšímu ústavu za příčinou uvádění v úřad učitelský.
5. Josef Vosyka, zat. profesor českého gymnasia v Č. Budějovicích, byv ustanoven od II. pol. vedlejším učitelem těsnopisu.
6. Ludvík Vondrák, zatímní prof. čes. gymnasia, zkušební kandidát po dobu trvání II. polo-

c) Ostatní změny:

Profesoři Julius Bous, Dr. Karel Dusl, Rudolf Šmika a Otokar Trčka byli povýšeni do VIII. hodn. třídy.

B) Stav učitelského sboru koncem školního roku 1918/19.

a) Pro předměty závazné a jazyk německý.

1. Tomáš Marek, ředitel VI. hodn. tř., učil přírodopisu v II.a a fysice ve IV.a, týdně 4 hod.
2. Jiří Archleb, prof. VIII. h. tř., učil matematice v V.a, VII.b, deskriptivní geometrii v V.a, VII.a, VII.b, týdně 16 hodin. Třídní V.a. Správce sbírky měřické.
3. Karel Augustin, zat. profesor, učil češtině v II.a, III.a, IV.b, němčině v III.a, VI.b, týdně 17 hodin. Třídní III.a.
4. Leontin Baťa, zat. profesor, učil francouzštině v II.a, V.a, VII.a, němčině v II.a, V.a, týdně 17 hodin. Třídní II.a.
5. Julius Bous, prof. VIII. h. tř., učil kreslení v I.b, III.b, III.a, IV.a, týdně 17 hodin.
6. Jindřich Blumauer, zat. profesor čes. gymnasia, učil přírodopisu v VI.a, týdně 3 hod.
7. Václav Čížek, profesor, učil češtině v VI.a, VII.a, němčině v II.b, VII.a, týdně 14 hodin. Správce knihovny žákovské. Třídní VII.a.
8. Jaromír Dítě, zat. profesor, učil češtině v I.a, V.b, němčině v I.a, V.b, týdně 16 hod. Třídní v V.b.
9. Dr. Karel Dusl, prof. VIII. h. tř., učil matematice ve IV.a, V.b, VII.a, fysice v VI.a, týdně 17 hodin. Správce sbírek fyzikálních.
10. Rudolf Fähnrich, prof. VIII. h. tř., učil češtině v V.a, VI.b, francouzštině v VI.a, VI.b, VII.b, týdně 15 hodin. Třídní v VI.b. Správce knihovny učitelské.
11. Dr. Emanuel Fenzl, zat. profesor, ve službě vojenské jako polní kurát, od 27. února 1919 plně dovolen.

Ředitelství koná milou povinnost, vzdávajíc všem dobrodincům a příznivcům naší studující mládeže jakož i slavným redakcím zdejších časopisů »Jihočeských Listů« a »Republikána« za ochotné uveřejňování zpráv spolkových jménem podporovaných žáků upřímné díky: »Zaplať Bůh!«

VI. Statistika o pěstování sportu a tělesných cvičení.

A) Školou pořádaná cvičení.

	T ř í d a														Úhrn	V pro- centech
	I. a	I. b	II. a	II. b	III. a	III. b	IV. a	IV. b	V. a	V. b	VI. a	VI. b	VII. a	VII. b		
Žáků:	46	47	58	59	41	39	44	43	20	28	22	25	31	26	529	
Od povinného tělo- cviku osvobození	1	1	2	1	1	2	3	1	3	1	1	3	4	—	24	4·53%
Školní hry	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	3	3	15	
Počet her, dnů	22	23	23	25	18	20	17	17	13	9	12	8	3	2	140	
Prům. účast	2	3	1	2	2	1	2	2	2	3	2	2	3	4	31	
Vycházky	30	27	36	35	39	32	25	34	13	13	13	13	23	16	23	
Počet vycházek																
Prům. účast																

B) Soukromé pěstování sportů.

Koupání	34	45	58	58	41	39	43	43	20	26	21	21	30	23	482	91·30%
Plování	23	28	50	41	33	36	40	39	19	26	17	20	28	23	403	76·18%
Veslování	17	21	40	25	30	23	44	42	19	28	14	21	30	21	355	67·10%
Jízda na koni	13	13	8	2	4	10	2	2	—	2	2	4	3	5	70	13·23%
Jízda na kole	4	2	2	7	8	15	9	15	13	14	10	20	20	19	158	30·15%
Bruslení	27	27	47	52	34	36	44	38	20	27	20	22	29	23	446	84·30%
Sáňkování	9	10	11	51	8	14	5	22	5	7	6	6	14	20	118	22·30%
Jízda na lyžích	—	1	—	1	—	1	17	2	—	1	—	—	9	3	35	6·50%
Šerm	—	—	—	2	—	2	—	1	—	4	1	—	4	3	15	2·83%
Skauting	1	—	1	7	3	5	2	8	—	11	2	2	3	11	56	10·75%
Cestování	3	—	10	—	3	12	2	2	2	5	9	4	8	11	71	13·42%
o prázdninách																
Lawntennis	—	—	1	1	1	—	1	—	1	2	—	—	2	2	11	2·07%

VII. Kronika ústavu.

Zápis žáků pro škol. rok 1918/19 skončen na ústavě dnem 18. září 1918; celkem přijato 515 žákův a pobočky zřízeny při všech třídách.

Nový školní rok zahájen dne 19. září.

Po státním převratu, o němž je zmínka ve stati úvodní, dne 14. prosince byla na ústavě podniknuta sbírka mikulášská ve prospěch české zemské komise. Sbírkou vynesla K 293·14.

V měsíci lednu provedena mezi žáky novoroční sbírka pro zemskou komisi, při níž sešlo se celkem K 91·38.

První pololetí bylo ukončeno dne 14. února 1919 rozdělením pololetních výkazů. Druhé pololetí počalo se dne 18. února 1919.

Dne 7. března oslavil ústav náš šedesáté deváté narozeniny prvního presidenta naší republiky jako hlavy státu, osvoboditele národa a vynikajícího myslitele.

Dne 14. března uspořádali septimáni za režie žáka Černocho loutkové divadlo ve prospěch zakoupení knih pro Slovensko. Představení vyneslo K 58·50.

Dne 28. března bylo opakováno loutkové divadlo pro žáky tříd vyšších ve prospěch československého Červeného kříže. Vybráno bylo K 51·60.

Dne 28. března, v den narozenin Jana Amose Komenského, byla uspořádána na ústavě školní slavnost.

Během měsíce března uspořádána na ústavě sbírka knih pro Slovensko. Sešlo se k tomu účelu na 400 knih.

V témž měsíci byla ukončena sbírka, zahájená na ústavě prof. Jaroslavem Maňákem na fond pro pozůstalé po Českých legionářích. Mezi žactvem bylo vybráno 2688 K, profesori věnovali 1000 K; úhrnem sešlo se 3688 K.

Dne 26. dubna byli přítomni žáci představení v bio „Hvězda“ ve prospěch legionářů a postavení tělocvičny. Zakoupeno vstupenek za K 246·70.

Dne 3. května ukončeny na ústavě zahájené sbírky na „Zlatý poklad“. Celkem sebráno za 400 K mincí zlatých, za 4627 K mincí stříbrných, mimo mince cizích měn a různé předměty zlaté a stříbrné. Co do váhy získáno na 40 kg. stříbra a zlata. O zdar sbírky zasloužilým se stal prof. Jar. Maňák.

Dne 10. května účastnili se naši studující představení v místním divadle. Provozována opera „Hubička“ od B. Smetany. Žactvo naše zakoupilo vstupenek za 595 K.

Dne 19.—21. května konaly se na ústavě písemné zkoušky dospělosti. Ústní zkoušky maturitní konaly se od 13—21. června za předsednictví ředitele ústavu.

Dne 22. května 1919 zemřel po krátkém utrpení milý a dlouholetý člen našeho sboru, pan prof.

JOSEF HONZÍK,

službou přikázaný zemské školní radě v Praze od r. 1902.

Zesnulý, muž zlatého srdce a opravdový přítel žactva, působil při zdejší ústavě od jeho založení a dovedl si svým vystupováním a svými ctnostmi zajistiti nejen kruh nejužší, s nímž mu denně jednati bylo, nýbrž i získati si příchylnost vrstev nejširších.

Sbor náš projevil úctu zesnulému tím, že ředitel a prof. Matyáš Kaska účastnili se pohřbu a ocenil zásluhy jeho v poradě, konané dne 2. června 1919.

Dne 22. května provedeno na ústavě městským úřadem zdravotním očkování asi 50% veškerého žactva.

Dne 27. května podnikly všechny třídy ústavu za vedení učitelů vycházky do širšího okolí.

Školní rok 1918/19 byl zakončen dne 28. června 1919 rozděláním výročních vysvědčení.